

Begrippenlijst - Het Hartekind Boek

20 wekenecho

Rond de zwangerschapsduur van 20 weken kan men ervoor kiezen om een 20 wekenecho te laten maken. Dit is een medische echo die bedoeld is om te laten onderzoeken of het kindje lichamelijke afwijkingen heeft. De ontwikkeling van de organen wordt uitgebreid bekeken, evenals de groei en de hoeveelheid vruchtwater.

Academisch ziekenhuis

Een andere benaming is UMC (Universitair Medisch Centrum). Dit ziekenhuis verleent dezelfde zorg als een algemeen ziekenhuis, maar voert ook meer zeldzame en ingewikkelde behandelingen uit. Ook wordt er wetenschappelijk onderzoek gedaan en worden er nieuwe medische behandelingen ontwikkeld.

Anatomie

Vakgebied waarin men zich bezighoudt met de structuur, functie en ontwikkeling van de cellen, weefsels en organen waaruit het dierlijk en menselijk lichaam is samengesteld.

Anesthesie

Het geven van narcose (het in slaap brengen van een patiënt) en het uitschakelen van gevoel en beweging van lichaamsdelen (spierverslapping) tijdens operaties.

Anesthesist

Ook wel anesthesioloog of narcotiseur, is een medisch specialist die zorgt dat patiënten slapen als ze een operatie of een pijnlijk, belastend onderzoek moeten ondergaan.

Angststoornis

Een angststoornis wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een pathologische (ziekelijke) angst. Als angst geen reële grond heeft en iemand er sociale problemen door ondervindt, is er sprake van een stoornis.

Antistollingsmedicatie

Antistollingsmedicijnen zijn medicijnen die de stolling van het bloed verminderen of vertragen. Ze worden ook wel bloedverdunners genoemd. Dit is eigenlijk niet de juiste naam. Het bloed wordt niet dunner, het stolt alleen minder snel.

Autonomie

Situatie waarin je zelf de vrijheid hebt om bepaalde keuzes te maken.

Basisveiligheid

Het fundament van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling. Er is dan sprake van basisvertrouwen.

Beademing

Dit is het proces waarbij mensen die niet voldoende zelfstandig kunnen ademen, lucht krijgen via een externe kracht, zoals een beademingsapparaat.

Beademingsbuis

Wordt ook wel tube genoemd. Dit is een buisje, in de luchtpijp, dat gebruikt wordt bij de anesthesie tijdens operaties en op de IC voor de behandeling van een bedreigde luchtweg en/of beademing via een beademingsapparaat.

Beademingsmasker

Een masker dat over de mond en neus geplaatst is, waarbij een patiënt zelf ademt. Dit masker is met elastische banden rondom het hoofd bevestigd en is verbonden aan een beademingsapparaat.

Bedrijfsarts

Een medisch specialist op het gebied van arbeid en gezondheid.

Behandelplan

Een plan waarin de beschrijving en het doel van de behandeling staat.

Bètablokkers

Medicatie om het hart te ontlasten. De belangrijkste effecten zijn het verlagen van de hartslag en de bloeddruk.

Beweegervaring

Bewegen leer je vooral door het veel te doen en op jonge leeftijd moeten kinderen in contact komen met een grote variatie aan bewegingen.

Blaaskatheter

Een flexibele buis die ingebracht wordt in de blaas om urine af te laten vloeien en/of om stoffen in de urinewegen te brengen.

Blaue lippen

Wordt ook wel cyanose genoemd en is een blauwe verkleuring van de huid en slijmvliezen ten gevolge van een abnormaal zuurstoftekort van het bloed.

Bloed prikken

Wordt ook wel bloedafname genoemd. Het afnemen van bloed, voor medisch bloedonderzoek. Dit gebeurt door een holle naald in een bloedvat in te brengen en het bloed in een gedeeltelijk vacuüm gezogen buisje te laten lopen.

Bloeddoorstroming

Wordt ook wel circulatie genoemd. Het hart zorgt ervoor dat het bloed via het vaatstelsel, door het lichaam stroomt.

Bloeddruk

Het hart pompt het bloed met kracht de slagaders in. Dit zorgt voor druk op de bloedvaten: de bloeddruk. De bloeddruk wordt weergegeven in een bovendruk en onderdruk. Bloeddruk wordt ook wel tensie genoemd.

Bloedsomloop

Bloedsomloop is de manier waarop het bloed door het lichaam stroomt en bestaat uit de grote en de kleine bloedsomloop. Samen zorgen zij ervoor dat het lichaam wordt voorzien van zuurstof en voedingsstoffen. Ook voeren ze kooldioxide en afvalstoffen af.

Bloedspiegel

De concentratie van 'iets' in het bloed. Dat 'iets' is meestal een medicijn. Je spreekt dan ook wel over medicijnspiegel.

Boezems

Dit zijn de bovenste twee ruimtes in het hart. Een ander woord voor boezem is atrium.

Borstbeen

Het been (bot) in het midden van de borstkas waaraan de sleutelbeenderen en de ribben vastzitten.

Borstkas

Bestaat uit de ribben en het borstbeen. Samen vormen deze een soort 'beschermkooi' die aan de rugzijde is bevestigd aan de wervelkolom. Deze 'kooi' beschermt de organen als het hart, de longen, de maag, de lever en de milt.

Buitenpoli

Polikliniek op een andere locatie dan die van het ziekenhuis waar deze polikliniek aan verbonden is, bijvoorbeeld in een buitenwijk van een stad.

Cardex

Kinderarts met cardiologische expertise.

Cardiothoracaal chirurg

Behandelt patiënten met aandoeningen aan en in de borstholte (thorax). Dit zijn het hart, de longen en de grote bloedvaten in de borstholte en de borstwand.

Chirurg

Arts gespecialiseerd in operaties.

Chronisch

Langdurig.

Chronische aandoening

Iemand met een chronische aandoening heeft langdurig last van dezelfde aandoening.

Cognitieve ontwikkeling

Het ontwikkelen van het leren, het onthouden, het oplossen van problemen en de intelligentie.

Cognitieve problemen

Als er problemen zijn met de cognitieve functies, bijvoorbeeld met het geheugen, de taal, het gedrag en het oplossen van problemen. Cognitieve problemen kunnen tijdelijk of blijvend zijn.

Complicaties

Een onbedoelde of ongewenste gebeurtenis na een behandeling, die dusdanig nadelig is dat behandelen noodzakelijk is of dat er sprake is van onherstelbare schade.

Creatieve therapie

Therapie voor het uiten van emoties, zonder te hoeven praten. Een creatief therapeut gebruikt creatieve activiteiten zoals zingen, dansen, schilderen, tekenen en beeldhouwen.

Derdelijnszorg

Derdelijnszorg wordt gegeven in academische centra of gespecialiseerde kenniscentra of klinieken.

Diagnose

Vaststelling van een ziekte of aandoening.

Diëtist

Specialist op het gebied van voeding. Een diëtist behandelt patiënten met een op maat gemaakt voedings- of dieetadvies.

DNA-afwijking

Een afwijking in het DNA.

Drain

Dun slangetje dat in de wond wordt geplaatst om wondvocht en bloed af te voeren.

Ductus Arteriosus

Bloedvat dat de longslagader verbindt met de aorta. Deze sluit meestal binnen de eerste drie levensdagen na de geboorte en speelt vooral een rol tijdens de zwangerschap.

ECCG

Onderzoek waarbij er een filmpje van het hart wordt gemaakt. De elektrische activiteit van de hartspier wordt hierbij gemeten en in een grafiek weergegeven.

Echo

Onderzoek met geluidsgolven waarmee organen in beeld gebracht kunnen worden. Wordt ook gebruikt om afwijkingen van organen in beeld te brengen.

Echoscopist

Specialist op het gebied van echografie.

Educatieve voorziening

Team in elk academisch ziekenhuis dat helpt om zieke kinderen op een passende manier deel te laten nemen aan onderwijs.

Eerstelijnszorg

Eerstelijnszorg is direct toegankelijke zorg voor patiënten. Het gaat dan om zorg die je krijgt van huisartsen, fysiotherapeuten of de psycholoog.

EMDR-therapie

Therapievorm om ingrijpende gebeurtenissen te verwerken wanneer je last blijft houden van de gevolgen van de gebeurtenis.

Epidemiologisch onderzoek

Onderzoek naar het voorkomen en verspreiden van ziektes en de factoren die hier invloed op hebben.

Ergotherapeut

Specialist die helpt om dagelijkse handelingen, die mensen door ziekte, handicap of beperking niet meer uit kunnen voeren, weer mogelijk te maken.

Fietstest

Een inspanningstest waarbij een hartfilmpje tijdens een inspanning gemaakt wordt. Hierop kan de arts zien hoe de doorbloeding van het hart is tijdens inspanning.

Foramen ovale

Open verbinding tussen de linker- en rechterboezem van het hart, die aanwezig is bij de foetus tijdens de zwangerschap.

Foto's van hart en longen

Om het hart en de longen goed in beeld te brengen kan er een röntgenfoto van de borstkas worden gemaakt. Dit heet ook wel een thoraxfoto.

Fysieke problemen

Lichamelijke klachten zoals pijn, een lage conditie of je slap voelen.

Fysioloog

Iemand die zich bezighoudt met de normale werking van het lichaam. Hij onderzoekt bijvoorbeeld hoe organen werken.

Fysiotherapeut

Een fysiotherapeut weet alles over bewegen. De fysiotherapeut kan bijvoorbeeld een hartekind begeleiden met sporten.

Gedragstherapie

Heeft als doel om het gedrag van iemand aan te passen. Door middel van gedragstherapie kan een hartekind bijvoorbeeld leren omgaan met angsten.

Geleidingsweefsel

Een onderdeel van het systeem in het hart dat de elektrische prikkels geleidt. Door die elektrische prikkels trekt de hartspier samen en kan het hart pompen.

Genafwijking

Afwijking in de bouw van één of meer genen die een erfelijke ziekten kan veroorzaken.

Genetica

De studie naar erfelijkheid. Klinische genetica is het onderzoek naar erfelijke ziekten.

Genetisch onderzoek

Onderzoek waarbij er via DNA wordt gekeken of een ziekte erfelijk is. Soms kan via genetisch onderzoek ook de oorzaak van een aandoening worden gevonden.

Gesloten hartoperatie

Bij een gesloten hartoperatie wordt het hart niet stilgelegd en hoeft de patiënt dus niet aan de hart-longmachine. Er wordt geopereerd via het borstbeen of tussen de ribben door.

Gezondheidszorg-psycholoog (GZ-psycholoog)

Een psycholoog die werkt in de gezondheidszorg, bijvoorbeeld in een ziekenhuis, en vooral helpt bij klachten die zijn ontstaan naar aanleiding van aandoening. Een hartekind kan bijvoorbeeld behandeld worden door een GZ-psycholoog als het prikangst heeft.

GGZ

Staat voor geestelijke gezondheidszorg.

Gynaecoloog

Een arts voor vrouwenziekten en zwangerschap.

Hartafwijking

Een aandoening aan het hart, ook wel hartstoornis, waardoor het hart niet helemaal goed werkt.

Hartecho

Hiermee kan de arts op een beeldscherm zien hoe de hartspier eruitziet en hoe het bloed in en rond het hart stroomt.

Hartfilmpje

Om een hartfilmpje te maken wordt er een aantal elektroden op de huid geplakt. Die elektroden doen geen pijn, maar vangen de elektrische signalen van het hart op. Zo kan er een grafiek worden gemaakt van de hartslag.

Hartkatheterisatie

Bij een hartkatheterisatie wordt er via een infuus een dun slangetje ingebracht. Daarmee kan er iets gerepareerd worden aan het hart, of het hart kan goed worden bekeken.

Hartklep

Door je hart stroomt bloed en het mag maar één kant op stromen. Daarom zitten er kleppen in het hart die het bloed kunnen tegenhouden. Het geluid van een kloppend hart komt van de klepjes die open en dicht gaan.

Hart-longmachine

Als het hart 'open' geopereerd moet worden, moet het even worden stilgelegd. Om te zorgen dat er nog wel bloed rondgepompt wordt, wordt er een hart-longmachine aangesloten. Die neemt het werk dan tijdelijk over, zodat de chirurg rustig naar het hart kan kijken.

Hartpaspoort

In het hartpaspoort kan belangrijke informatie over de hartafwijking worden gezet. Bijvoorbeeld welke medicijnen je moet nemen of wie er gebeld moet worden als er iets niet goed gaat.

Hartritmestoornis

Als een hart goed werkt, past het vanzelf het ritme van het kloppen aan op de situatie. Als je sport, moet je hart bijvoorbeeld harder kloppen. Als het hart het ritme vaak niet goed aanpast, heet dat een hartritmestoornis.

Hartruis

Bloed in het hart kan je horen stromen. Als de stroming ergens niet helemaal goed loopt, is er soms een ruis te horen. Een hartruis kan onschuldig zijn, maar kan soms ook betekenen dat er een afwijking in het hart zit.

Hartzakje

Een vlies die als een soort zak om het hele hart heen zit.

Hersenbeschadiging

Een aantasting aan de hersenen. Dit kan tijdelijk zijn of voor altijd. Ook wel hersenletsel genoemd.

High care

Op de high care liggen patiënten aan monitoren voor bewaking van lichaamsfuncties, maar zijn ze wel wakker en/of aanspreekbaar. Het zit dus tussen de Intensive Care en de normale verpleegafdeling in.

Holteronderzoek

Voor een holteronderzoek krijgt een patiënt plakkers op de borst die verbonden zijn aan een kastje. het kastje wordt 24 of 48 uur meegenomen, zodat er geregistreerd kan worden wat het hart doet.

Hoogleraar

Een docent aan een universiteit die onderwijs en onderzoek van een bepaald vakgebied leidt.

Hospice

Een huis waar patiënten verblijven die terminaal ziek zijn en binnenkort gaan sterven.

IC (Intensive Care)

Een afdeling in het ziekenhuis waar ernstig zieke patiënten worden opgenomen. Op de IC staan apparaten die functies van het lichaam, zoals de ademhaling, kunnen overnemen.

ICD

Staat voor Implanterbare Cardioverter Defibrillator. Een ICD lijkt op een pacemaker, maar kan het hart ook een elektrische schok geven om het ritme te herstellen. Zie ook het begrip 'Pacemaker'.

Implantaat

Een voorwerp dat in het lichaam wordt gezet, zoals bijvoorbeeld een pacemaker.

Implanteerbare hartmonitor

Een klein apparaatje dat onder de huid wordt geplaatst en kan meten en bijhouden wat het hart doet.

Infuus

Een dun slangetje dat met een naald het lichaam in gaat. Via een infuus kan er bloed of medicatie worden gegeven.

Inleiding van de geboorte

Het op gang brengen van de geboorte met bijvoorbeeld medicijnen. Dit gebeurt altijd in een ziekenhuis.

Inspanningstest

Een test waarbij er tijdens het sporten een hartfilmpje wordt gemaakt.

Inspanningstolerantie

Het niveau van inspanning dat een persoon aan kan.

Intensivist

Een specialist die werkt op de IC (zie ook het begrip Intensive Care).

Interventie

Ook wel ingreep genoemd. Dit is bijvoorbeeld een hartkatheterisatie.

Katheter

Een dun slangetje dat onder andere bij een hartkatheterisatie gebruikt wordt. Maar bijvoorbeeld ook in de blaas om urine door te laten lopen, een blaaskatheter.

Kinderarts

Specialist op het gebied van zorg voor kinderen.

Kindercardioloog

Een arts die gespecialiseerd is in het onderzoeken en behandelen van hartafwijkingen bij kinderen.

Kindergeneeskunde

De algemene afdeling in het ziekenhuis voor kinderen.

Kinderhartcentrum

Een afdeling van een ziekenhuis waar iedereen gespecialiseerd is in het behandelen en verzorgen van kinderen met een hartafwijking.

Kinderhartchirurg

Arts die operaties aan het hart bij kinderen uitvoert.

Kinderthuiszorg

Gespecialiseerde zorg en begeleiding voor kinderen die thuis verblijven.

Klassecontact

Een project wat mogelijk maakt dat langdurige zieke kinderen onderwijs vanuit huis of het ziekenhuis kunnen volgen. Door middel van een laptop en scherm met camera die in het klaslokaal staat, kunnen leerlingen meedoen aan lessen.

Koorts

Een verhoging van de lichaamstemperatuur naar minstens 38 graden Celsius.

Kraamtijd

De eerste periode na de bevalling.

Lactatiekundige

Expert op het gebied van borstvoeding.

Leefregels

Een lijstje van dingen waar je vanwege je gezondheid rekening mee moet houden in het dagelijks leven.

Lijnen

Een centrale lijn is een lange, dunne infuus katheter die in een grote ader wordt ingebracht. Dit kan bijvoorbeeld onder het sleutelbeen, in de hals of in de lies. Hierdoor kan medicatie of voeding worden gegeven die niet via een infuus in een ader in de arm mag worden gegeven.

Logopedie

Logopedie is de behandeling van communicatieproblemen. Hierbij kan het gaan om spraak- en taalontwikkeling, maar ook eten en drinken en bijvoorbeeld de ademhaling. Dit kan bij kinderen met een aangeboren hartafwijking bijvoorbeeld ondersteunen om van sondevoeding naar vast voedsel over te stappen.

Logopedist

Iemand die als beroep logopedie uitoefent en kinderen en volwassenen ondersteunt met problemen wat betreft praten, slikken en andere vormen van communicatie.

Luchtweginfectie

Een luchtweginfectie is een ontsteking van het slijmvlies in de luchtwegen. Luchtweginfecties zijn besmettelijk en kunnen overgedragen worden door praten, niezen en hoesten. Symptomen zijn bijvoorbeeld hoesten, keelpijn, neusklachten, koorts en hoofdpijn. Deze klachten kunnen vanzelf overgaan, maar er kan ook hulp van een arts noodzakelijk zijn.

Maatschappelijk werker

Bij vragen of problemen kunnen mensen een beroep doen op maatschappelijk werk. Bijvoorbeeld bij problemen in de omgang binnen het gezin, ingrijpende gebeurtenissen zoals ziekte of verlies of vragen over regelingen, uitkeringen, wetgeving en financiën. Vaak is er in een ziekenhuis een maatschappelijk werker voor ouder en kind beschikbaar.

Medisch orthopedagogisch kinderdagverblijf

Kinderen van ongeveer twee maanden tot zeven jaar oud met een ontwikkelingsachterstand kunnen terecht op een medisch orthopedagogisch kinderdagverblijf. Sommige kinderen gaan enkele dagdelen per week naar een MKD, anderen de hele week. In sommige medisch kinderdagverblijven kunnen kinderen ook tijdelijk wonen.

Medisch Ethische Toetsingscommissie (METC)

Een Medisch Ethische Toetsings Commissie (METC) beoordeelt of wetenschappelijk onderzoek onder de Wet Medisch-wetenschappelijk Onderzoek met mensen (WMO) valt.

Medische handeling

Medische acties die artsen, maar ook verpleegkundigen, kunnen uitvoeren. Denk aan het inbrengen van een infuus, afnemen van bloed enz.

Mondtrauma

Pijn of onmacht bij het eten, vervelende ervaringen met sondes in de keel en neus. Veel jonge kinderen, die weigeren te eten, hebben eerder een trauma opgelopen.

Monitor/monitoring/thuismonitoring

Apparaat dat bijvoorbeeld bloeddruk, hartfrequentie, hartritme, zuurstof in het bloed en urineproductie op beeld kan laten zien. D.m.v. monitoring houdt het ziekenhuis de lichamelijke situatie van patiënten goed in de gaten en controleert doorlopend deze belangrijke waarden. Bij thuismonitoring wordt een dergelijk apparaat thuis geplaatst. De resultaten worden vervolgens automatisch met de betreffend medisch specialist gedeeld.

Motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling gaat om het leren bewegen en bestaat uit grove en fijne motoriek. Bij grove motoriek gaat het om grote bewegingen zoals rollen, lopen, dansen en springen. Bij fijne motoriek gaat het om de handmotoriek en andere (kleine) bewegingen, zoals spreken en het bewegen van de ogen.

Narcose

Een vorm van verdoving tijdens een operatie waarbij een patiënt compleet in slaap wordt gebracht.

Natuurlijke bevalling

Bij een natuurlijke bevalling worden er geen vormen van verdoving en andere gynaecologische ingrepen uitgevoerd. Het menselijk lichaam doet zelf het werk. Een natuurlijke bevalling kan zowel thuis als in een ziekenhuis of kraamkliniek plaatsvinden.

Neonatologie

Neonatologie is een afdeling in het ziekenhuis die de zorg voor vroeggeboren of zieke pasgeboren baby's op zich neemt.

Neus-maagsonde

Een neus-maagsonde is een sonde die via de neus en slokdarm in de maag wordt geschoven. Het uiteinde van de sonde ligt in de maag of begin van de darm. De sonde kan in het begin bij het slikken gevoeld worden. Een neus-maagsonde wordt geplaatst wanneer de patiënt niet of niet voldoende kan of wil eten.

Neussonde

Een neussonde is een flexibel slangetje dat wordt gebruikt om sondevoeding via de neus en de slokdarm naar de maag of darm te brengen.

Obductie

Obductie is een onderzoek op een overleden persoon en wordt ook wel sectie of autopsie genoemd. De obductie wordt verricht door een patholoog, dit is een arts die gespecialiseerd is in deze vorm van onderzoek. Een obductie wordt meestal gedaan om de doodsoorzaak vast te stellen.

Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen (OZL)

Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen is een voorziening voor kinderen die acuut, ernstig of langdurig ziek worden. Scholen kunnen een beroep doen op deze voorziening.

Onderzoekscoördinator

Een onderzoekscoördinator neemt de leiding over onderzoeken die worden verricht. Dit kan gaan om wetenschappelijke projecten, maar ook om publicaties en onderzoeken die in het ziekenhuis worden uitgevoerd.

Ontslag uit het ziekenhuis

De arts die voor jou verantwoordelijk is, beslist dat een verblijf in het ziekenhuis niet langer noodzakelijk is. Dit kan op ieder moment van de dag of week plaatsvinden.

Ontwenningsverschijnselen

Na een langdurige periode van medicijngebruik kunnen er ontwenningsverschijnselen, zoals onrust, optreden bij patiënten die hier ineens mee moeten stoppen of moeten afbouwen.

Ontwikkelingsachterstand

Kinderen met een ontwikkelingsachterstand ontwikkelen zich langzamer in vergelijking met leeftijdsgenoten. Ze gaan bijvoorbeeld later rollen, zitten, staan, lopen of praten dan andere kinderen van dezelfde leeftijd.

Ontwikkelingsstoornis

Een ontwikkelingsstoornis is een aandoening die de normale ontwikkeling belemmert. Sommige aandoeningen zijn blijvend, anderen zijn tijdelijk. Soms ontstaan de symptomen als reactie op een schokkende ervaring, in andere gevallen kan het komen door erfelijke factoren of ziekte.

Openhartoperatie

Een operatie waarbij de chirurg het borstbeen opent zodat het hart vrijkomt. Zo kan de chirurg de kransslagaders goed behandelen.

Operatiejasje

Kledingstuk dat een patiënt aankrijgt tijdens een operatie.

Operatiekamer

Een ruimte in een ziekenhuis waar patiënten geopereerd worden.

Operatiekleding

Steriele kleding van de chirurg en andere professionals die aanwezig zijn tijdens de operatie. Vaak is deze kleding groen of blauw.

Orthopedagoog

Een orthopedagoog is een opvoedkundige die is gespecialiseerd in ontwikkelings-, opvoedings- en leerproblematiek. Hij behandelt kinderen en jongeren die in het dagelijks leven in hun ontwikkeling geremd worden door bijvoorbeeld psychische problemen of stoornissen, geestelijke beperkingen of leerstoornissen. Hij adviseert ouders over 'normale' opvoedingssituaties en begeleidt kinderen en hun ouders als dit minder makkelijk verloopt.

Pacemaker

Een pacemaker is een apparaat dat met draden verbonden is aan het hart. Via de draden kunnen elektrische prikkels worden ontvangen en gegeven. Als de elektrische prikkels in het hart, bijvoorbeeld door een hartafwijking, niet meer in het juiste tempo of in de juiste volgorde worden gegeven, kan de pacemaker ervoor zorgen dat het hart toch op de juiste manier blijft kloppen.

Palliatieve zorg

Palliatieve zorg is zorg die gegeven wordt aan patiënten waarbij geen genezing van de ziekte meer mogelijk is. Iemand die niet meer kan genezen kan nog wel een tijd met een ziekte leven. Het doel van palliatieve zorg is om de kwaliteit van leven van deze patiënten te behouden en te verbeteren als dat mogelijk is. Palliatieve zorg gaat over lichamelijke, sociale, psychische en spirituele behoeften van patiënten. Ook het ondersteunen van naasten is een belangrijk onderdeel van palliatieve zorg.

Pedagogisch medewerker

Een pedagogisch medewerker is iemand die – meestal in de jeugdzorg of kinderopvang, maar het kan ook in een ziekenhuis zijn – kinderen en/of jongeren begeleidt.

Peg-sonde

PEG is een afkorting van percutane endoscopische gastrostomie. Door de huid op de buik wordt een opening naar de maag gemaakt. Via deze opening wordt een PEG-sonde geplaatst en wordt voeding toegediend.

Perinatoloog/foetaal chirurg

Een perinatoloog is een gynaecoloog die is gespecialiseerd in de behandeling en begeleiding van zwangere vrouwen, vooral bij een gecompliceerde zwangerschap. Foetaal chirurgen behandelen ongeboren kinderen via een kijkoperatie in de baarmoeder.

Picto's

Eenvoudig te begrijpen afbeeldingen, zonder geschreven taal, om handelingen, voorwerpen of activiteiten te duiden.

Plakkers

Met plakkers worden elektroden op het lichaam vastgeplakt. Deze elektroden meten de hartactiviteit, die vervolgens wordt weergegeven op een monitor.

POLAR-studie

Doel van deze studie was om te onderzoeken of door het meten van het zuurstofgehalte na de geboorte, aangeboren hartafwijkingen die niet door de 20 wekenecho waren gevonden, alsnog vroeg na de geboorte konden worden vastgesteld. Aan de POLAR-studie hebben meer dan 23.000 pasgeborenen deelgenomen.

Poli/Polikliniek

Een afdeling in een ziekenhuis waar mensen terecht kunnen voor een afspraak met een deskundige of kleine behandelingen laten uitvoeren. Hier is geen opname voor nodig.

Postoperatief

Na de operatie.

Posttraumatisch stressyndroom (PTSS)

Een psychische aandoening kan ontstaan nadat iemand schokkende of traumatische ervaringen heeft gehad. Dit heeft grote gevolgen in het dagelijks functioneren.

Prematuur

Wanneer een kindje vóór de 37^e zwangerschapsweek wordt geboren. Wanneer een kindje tussen de 27^e en 32^e week wordt geboren wordt dit gedeuid als extreem prematuur.

Prenatale diagnostiek

Het opsporen van aangeboren afwijkingen bij een nog ongeboren kindje. Dit onderzoek wordt vaak toegepast wanneer er een vergrote kans is op erfelijke afwijkingen.

Pre-verbaal logopedie

Deze vorm van logopedie richt zich op het behandelen van zuigelingen en kinderen tot twee jaar met eet- en drinkproblemen.

Pre-verbaal trauma

Dit is een trauma, welke is ontstaan op een leeftijd dat het kind nog niet kon praten.

Prikangst

Oftewel angst voor naalden. Bang om geprikt te worden met een naald.

Probe

Het apparaat dat op de huid geplaatst wordt voor het maken van een echo.

Psycholoog

Een professional die zich bezighoudt met het bestuderen en behandelen van het gedrag en de geest van de mens.

Psychosociale zorg

Aandacht voor gevoelens (emotionele klachten) en contact met anderen (sociale problemen) wordt psychosociale zorg genoemd. Deze zorg verbetert de kwaliteit van leven van patiënten en hun naasten en helpt hen zo goed mogelijk om te gaan met de ziekte en de gevolgen daarvan.

Reanimatie

Het proberen op gang te krijgen van het hart en de ademhaling, bij bijvoorbeeld een hartstilstand. Dit gebeurt door middel van hartmassages en mond- op mondbeademing.

Reanimatietraining

Het aanleren van de vaardigheden voor het uitvoeren van een reanimatie.

Regenboogbaby

Een kindje dat na een moeilijke of zware periode geboren is, bijvoorbeeld na een miskraam of na het overlijden van een kindje.

Regionaal- of streekziekenhuis

De regionale ziekenhuizen zijn meestal wat kleiner dan academische ziekenhuizen en worden vooral door patiënten uit de regio bezocht.

Regulier onderwijs

Onderwijs dat zich niet richt op speciale doelgroepen.

Restafwijkingen

Nog bestaande afwijkingen of defecten in organen na een behandeling.

Revalidatie

Herstellen na een ziekte, ongeval of operatie. Dit kan op zowel lichamelijk als psychisch vlak.

Ritmestoornis

Als het hart te snel of te langzaam samentrekt. Maar ook als de boezems en kamers niet in de juiste volgorde of onregelmatig samentrekken. Een ritmestoornis kan variëren van relatief onschuldig tot levensbedreigend.

Ronald McDonaldhuis

Huizen van het Ronald McDonald Kinderfonds waar ouders, broertjes en zusjes van zieke kinderen tijdelijk kunnen wonen.

Röntgenstraling

Elektromagnetische straling die vrijkomt bij het maken van een röntgenfoto, om afbeeldingen van het inwendige lichaam te maken.

Rooming-in

Wanneer de ouder van een ziek kind, opgenomen in het ziekenhuis, bij het kind verblijft.

Rouw

Is een emotionele reactie als gevolg van het verlies van een naaste.

Saturatiemeter

Deze meet het zuurstofgehalte in het bloed. Meestal wordt deze aan een teen, of vinger bevestigd. Als er te weinig zuurstof in het bloed zit gaat er een alarm af.

Schrijftherapie

Het opschrijven van een trauma, met als doel het verwerken van dit trauma.

Separatieangst

Angst om gescheiden te worden van degene aan wie hij of zij het meest gehecht is.

Shunt

Een door middel van een operatie gemaakte verbinding tussen een slagader en een ader.

Slagader

Een bloedvat dat zorgt voor het transport van zuurstofrijk bloed vanuit het hart naar de rest van het lichaam.

Sociaal isolement

Wanneer iemand weinig tot geen betekenisvolle contacten heeft en er alleen voor staat.

Sociale ontwikkeling

Het leren omgaan met andere mensen en het ontwikkelen van een eigen persoonlijkheid.

Sondevoeding

Vloeibare voeding welke via een flexibel slangetje in de maag of darm wordt toegediend. Sondevoeding is dusdanig samengesteld dat het alle dagelijks benodigde voedingsstoffen bevat.

Speciaal (basis)onderwijs

Onderwijs voor kinderen die lichamelijk, verstandelijk of zintuiglijk beperkt zijn of voor kinderen met psychische of gedragsproblemen.

Speltherapie

Een behandelvorm waarbij spel gebruikt wordt om een kind te begrijpen en te helpen om zich verder te ontwikkelen.

Spraak & Taal Ambulatorium (STA)

Een expertisecentrum voor onderzoek, behandeling en advies voor kinderen met ernstige problemen in de spraak, taal en communicatie.

Spraak- en taalontwikkeling

De ontwikkeling van alle vormen van communicatie, zowel zichtbaar als hoorbaar, die tot uiting kan komen als gebaren, gelaatsuitdrukkingen, houdingsveranderingen of door vocaliseren, woorden, woordcombinaties of zinnen.

Spreekuur

Tijd waarop je langs kunt gaan bij een arts zonder afspraak.

Stent

Kokervormige prothese die wordt ingebracht in een bloedvat met als doel de doorgankelijkheid te bevorderen.

Stilgeboorte

De geboorte van een overleden kindje, dat tijdens de zwangerschap of rond de bevalling is komen te overlijden.

Tikkie

Tikkies zijn stoere bedels voor kinderen met een hartafwijking. Bij een onderzoek of een behandeling ontvangt een hartekind een bijbehorende Tikkie.

TikkieRing

Ring waar kinderen hun ontvangen Tikkies aan kunnen bewaren.

Transplantatiepatiënt

Patiënt waarbij een orgaan dat slecht of niet meer functioneert wordt vervangen door middel van een transplantatie.

Trauma

Lichamelijk of psychisch letsel als gevolg van kracht van buitenaf, geweld of een ongeluk.

Trombose

Verstopping van een bloedvat door een stolsel.

Trombosedienst

Instelling die patiënten begeleidt die door een arts geneesmiddelen voorgeschreven krijgen die de natuurlijke stollingsneiging van het bloed verminderen.

Tussenschot

Een tussenschot van spierweefsel dat de linker- en rechterharthelft scheidt. Wordt ook wel septum genoemd.

Tweedelijnszorg

Voor tweedelijnszorg heb je een verwijzing nodig. Het gaat om zorg door een specialist of in een ziekenhuis, waar een huisarts naar doorverwijst.

Uithoudingsvermogen

Het vermogen om voor een langere tijd lichamelijke of geestelijke inspanning te kunnen volhouden.

Universitair Medisch Centrum

Ook wel een academisch ziekenhuis genoemd, deze verleent net als een algemeen ziekenhuis reguliere zorg maar voert daarnaast ook meer zeldzame en ingewikkelde behandelingen uit.

Verbale vaardigheden

De vaardigheid om in gesproken of geschreven taal te communiceren.

Verloskundige

Iemand die de vrouw tijdens een ongecompliceerde zwangerschap en bevalling begeleidt.

Verpleegkundig consulent

Verpleegkundig consulenten zijn verpleegkundigen die specifieke deskundigheid, kennis en ervaring hebben.

Verpleegkundige

Iemand die de patiënt verpleegkundig verzorgt, waarbij je bijvoorbeeld kunt denken aan persoonlijke verzorging, verpleegtechnische handelingen en begeleidende taken.

Verwerkingsproblemen

Problemen met het verwerken van dingen die je als mens meemaakt in je leven.

Vitale functies

De belangrijkste functies van het lichaam; het bewustzijn, de ademhaling en de bloedsomloop (circulatie).

Wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek dat voldoet aan de criteria van de wetenschap op dit moment.

Wijkteam

Een team dat een wijk bedient vanuit hun specialisme, bijvoorbeeld welzijn.

Ziekenhuis psycholoog

Een psycholoog die werkzaam is in een ziekenhuis en gespecialiseerd is in het grensgebied van lichaam en geest.

Ziekenhuisbevalling

Een bevalling die plaatsvindt in een ziekenhuis.

Zorgcoördinator

Iemand die ervoor zorgt dat elke cliënt binnen een multidisciplinair team de juiste behandeling en begeleiding krijgt.

Zuigeling

Een klein kind dat nog voornamelijk gevoed wordt door (moeder)melk, of een kind onder de één jaar.

Zuigtechniek/Zuig-en sliktechniek

De techniek die een baby gebruikt om te zuigen, slikken en ademen wanneer het drinkt aan de fles of borst.

Zuurstofverzadiging (zuurstofsaturatie)

Het gehalte van zuurstof in het bloed dat voor gezonde mensen normaal gesproken tussen de 95-99% zit.